

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

شماره
تاریخ
۱۴۰۱/۵/۹

وزارت نفت - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
وزارت آموزش و پرورش - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت نیرو - وزارت راه و شهرسازی - سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان ملی بهره‌وری ایران - سازمان ملی استاندارد ایران
معاونت علمی و فناوری رییس جمهور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۴/۲۲ به پیشنهاد مشترک وزارت نفت و معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و به منظور تحقق تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین و به استناد قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹ - و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آیین نامه تولید، دانش بنیان و اشتغال زایی در صنعت نفت را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تولید، دانش بنیان و اشتغال زایی در صنعت نفت

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط بکار می روند:
- ۱- شرکت دانش بنیان: شرکت یا مؤسسه خصوصی و یا تعاونی که به منظور هم افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری های برتر و با ارزش افزوده فراوان تشکیل شده و به تأیید معاونت علمی و فناوری رییس جمهور رسیده باشند.
 - ۲ - فهرست بلند سازندگان و تأمین کنندگان (وندور لیست - AVL): فهرستی از سازندگان معتبر پذیرفته شده بر اساس معیارها، سیاستها و راهبردهای وزارت نفت برای تأمین کالا و یا خدمات خاص مد نظر صنعت نفت.
 - ۳ - هسته فناور: مراکز تحقیق و توسعه و شتاب دهنده های نوآوری دارای مجوز از مراجع ذی صلاح و همچنین تیم های فناور و صاحب ایده مستقر در پژوهشکده ها، پارک های علم و فناوری، مراکز نوآوری و مراکز رشد دانشگاهی که مبتنی بر نوآوری حاصل از پژوهش و طراحی، نوآوری در مدل کسب و کار و یا ارائه خدمات نوین تخصصی به منظور تجاری سازی نتایج تحقیقات، فعالیت می کنند.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۴- زیست بوم نوآوری و فناوری: مجموعه‌ای از شرکت‌ها (اعم از بزرگ و کوچک)، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، شتاب‌دهنده‌ها، مراکز نوآوری، صندوق‌های تأمین سرمایه و کلیه نهادهای ذینفع در بخش‌های دولتی و خصوصی که در راستای توسعه مشترک فناوری و نوآوری با یکدیگر تعامل داشته و منابع و قابلیت‌های خود را به اشتراک گذاشته و تعامل هم افزا دارند.

۵- شرکت‌های زایشی: شرکت‌هایی که به واسطه واگذاری بخشی از یک شرکت بزرگ یا دانشگاه، به منظور حضور مؤثرتر در بازار رقابت و تمرکز بیشتر بر انجام فعالیت‌های نوآورانه و دانشی، به صورت یک نهاد مستقل راه اندازی می‌شوند.

۶- زنجیره ارزش صنعت نفت: مجموعه عملیاتی که در حوزه‌های مختلف بالادست، میان دست و پایین دست صنعت نفت و گاز، پالایش و پتروشیمی به صورت زنجیرگونه انجام می‌گیرد تا به تولید محصولات، خلق ارزش و تولید ثروت از دانش منجر شود.

۷- رویداد فناورانه: رویدادی که با هدف ارائه نیازهای فناورانه، شناسایی راهکارهای مربوط و توسعه همکاری‌های فناورانه و تجاری بین سازمان‌ها، نهادها، شرکت‌های دانش‌بنیان و نوآفرین (استارت‌آپ) فعال در صنعت نفت و گاز برگزار می‌شود.

۸- وزارت: وزارت نفت.

۹- معاونت: معاونت علمی و فناوری رییس‌جمهور.

ماده ۲- وزارت موظف است با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت نسبت به توسعه و تقویت زیست بوم نوآوری و فناوری اقدام نماید. دستورالعمل مرتبط با این ماده با تأکید بر استفاده از خدمات شرکت‌های دانش‌بنیان به صورت زنجیره‌ای و سایر ظرفیت‌های موجود و استفاده از محصولات شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری به صورت زنجیره‌ای ظرف دو ماه تدوین و توسط وزیر نفت ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- معاونت موظف است ظرف سه ماه با همکاری وزارت بر اساس سند تلفیقی راهبرد (استراتژی) فناوری که توسط وزارت و معاونت تهیه و ابلاغ می‌شود، از طریق برگزاری رویدادهای فناورانه نسبت به اعلام

تقاضاهای فناورانه و نیازهای وارداتی صنعت نفت و ثبت آنها در سامانه‌های به هم رسانی نیاز و توانمندی

(عرضه و تقاضا) و نظام ایده‌ها و نیازها (نان) اقدام نماید.

ماده ۴- وزارت موظف است با رعایت قوانین و مقررات ذی‌ربط ظرف چهار ماه نسبت به بازنگری در ساختارها، فرآیندها و وظایف خود مرتبط با پژوهش و فناوری با استقرار نظام نوآوری باز و دانش‌بنیان با مشارکت مراکز علمی و فناوری اقدام نماید.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۵- وزارت با همکاری معاونت موظف است ظرف دو ماه دستورالعمل بازنگری نظام ارزیابی پیمانکاران (نظیر شرکت‌های اکتشاف و تولید)، سازندگان و تأمین‌کنندگان را به نحوی که دانش بنیان شدن آنها را تسهیل نماید، با تأکید بر خودکفایی در تولید مواد، تجهیزات و خدمات مورد نیاز صنعت نفت، تسهیل ورود شرکت‌های دانش بنیان تولید کننده تجهیزات، مواد و خدمات به فهرست بلند سازندگان و تأمین‌کنندگان (وندورلیست) داخلی و خارجی را تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۶- وزارت موظف است با همکاری معاونت از طریق فراخوان پارک علم و فناوری نفت و گاز نسبت به شناسایی راه کارهای زود بازده کاهش شدت انرژی توسط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، مراکز رشد و فناوری و شرکت‌های دانش بنیان اقدام و طرح‌های مرتبط با آن را برای استفاده از ساز و کارهای موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴- جهت تصویب به شورای اقتصاد ارایه نماید. شورای اقتصاد موظف است با اولویت نسبت به بررسی طرح‌های مزبور اقدام نماید.

ماده ۷- بانک‌ها مجازند به منظور حمایت از شرکت‌های دانش بنیان و سایر شرکت‌های مجری طرح‌های بهینه سازی مصرف انرژی با عقد قرارداد سه جانبه فی ما بین این شرکت‌ها، بانک و شرکت تابع وزارت، ضمن پذیرش این قرارداد به عنوان تضمین پرداخت تسهیلات، نسبت به تأمین منابع مالی مورد نیاز برای اجرای طرح (پروژه)‌های بهینه سازی مصرف انرژی اقدام نمایند به نحوی که بازپرداخت تسهیلات مستقیماً از محل سوخت صرفه جویی شده در چهارچوب ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور صورت پذیرد. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف به حمایت از طریق شورای پول و اعتبار می باشد.

ماده ۸- وزارت موظف است با همکاری معاونت علمی، به منظور حمایت از کسب و کارهای دانش بنیان، با رعایت حقوق مصرف کننده، نسبت به پیشنهاد بازنگری آیین‌نامه ایجاد بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست، به شورای عالی انرژی کشور با هدف صرفه‌جویی در مصرف انرژی و فراهم نمودن امکان بهره‌مندی از انرژی صرفه‌جویی شده اقدام نماید.

ماده ۹- معاونت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی طرح نمونه (پایلوت) بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست را در بخش‌های مختلف مصرف کننده (نیروگاه، ساختمان، صنعت و کشاورزی) در سه شهر منتخب کشور، برنامه‌ریزی و اجرا نماید. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف دو ماه توسط معاونت و با همکاری وزارتخانه‌های مذکور تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۰- وزارت موظف است با همکاری معاونت و با مشارکت صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی صنعت نفت به منظور حمایت از شرکت‌های دانش بنیان نسبت به ضمانت تسهیلات دریافتی این شرکت‌ها با

اولویت اجرای طرح های بهینه سازی مصرف ذیل بازار بهینه سازی انرژی و محیط زیست، ساخت تجهیزات و لوازم موثر در کاهش مصرف انرژی، تحول رقومی (دیجیتال) در صنعت نفت، افزایش ضریب بازیافت از طریق احیای چاه های غیر فعال و کم بازده، گسترش فعالیت های اکتشافی در حوزه نفت و گاز، مشعل سوزی (فلرینگ) و بازیابی گاز های مشعل، ساخت بار اول محصولات راهبردی (استراتژیک) صنعت (شامل کنشیار (کانالیست) ها، تجهیزات، مواد شیمیایی و غیره)، افزایش ضریب پیچیدگی پالایشگاه های کشور، توسعه دانش های فنی حوزه تولید گاز مایع (LNG) و انرژی هیدروژنی، جلوگیری از هدررفت اجزای ارزشمند گاز طبیعی از جمله اتان، پروپان و هلیوم و توسعه صنایع وابسته به آن و تکمیل زنجیره ارزش صنایع پایین دستی نفت، گاز و پتروشیمی اقدام نماید.

تبصره - وزارت مجاز است در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط به منظور افزایش توان مالی صندوق پژوهش و فناوری غیر دولتی صنعت نفت، از طریق شرکت های تابع و با استفاده از منابع بند (الف) تبصره (۱۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور و با رعایت دستورالعمل مربوط و با توافق وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به افزایش سرمایه این صندوق تا سقف مبلغ ده هزار میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اقدام نماید.

ماده ۱۱ - وزارت مجاز است با همکاری معاونت و با اولویت شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و واحدهای مستقر در مراکز رشد و پارک های علم و فناوری نسبت به ایجاد، راه اندازی و گسترش بخش های پتروشیمیایی/پتروپالایشگاهی متمرکز و هم افزا به منظور توسعه پایین دست صنعت پتروشیمی، اشتغال زایی، تولید ارزش افزوده و جلوگیری از ارزبری در پارک های علم و فناوری موجود اقدام نماید. همچنین شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و واحدهای مستقر در مراکز رشد و پارک های علم و فناوری مجازند در صورت لزوم خوراک مورد نیاز خود را از طریق واردات و با رعایت قوانین و مقررات مربوط تأمین نمایند.

ماده ۱۲ - معاونت موظف است با همکاری وزارت ظرف دو ماه دستورالعمل تسهیل و تسریع ایجاد شرکت های زایشی از جمله در پژوهشگاه صنعت نفت و سایر واحدهای تابع به نحوی که حقوق مالکیت فکری شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و واحدهای فناور مستقر در مراکز رشد و پارک های علم و فناوری و وزارت نفت حفظ شود را تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۳ - وزارت موظف است با هدف تکمیل زنجیره ارزش و قطع وابستگی در صنعت نفت، با همکاری معاونت و سایر مراکز علمی و صنعتی از طریق شرکت های تابع ذی ربط، نسبت به ظرفیت سازی برای تولید دانش فنی با قابلیت صلاحیت صدور دانش فنی مورد نیاز اقدام نماید. دستورالعمل مربوط ظرف سه ماه توسط وزارت تهیه و ابلاغ می شود.

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۱۴ - وزارت موظف است با همکاری معاونت با هدف استانداردسازی محصولات دانش بنیان صنعت نفت و گاز، استانداردهای این حوزه را تدوین و به تأیید سازمان ملی استاندارد ایران برساند.

ماده ۱۵ - وزارت موظف است با همکاری معاونت ظرف دو ماه نسبت به تهیه و ابلاغ دستورالعمل تأسیس مراکز ارزیابی فناوری و آزمایشگاه‌های مرجع در صنعت نفت و اعطای گواهینامه اقدام نماید.

ماده ۱۶ - معاونت با همکاری وزارت موظف است ظرف یک ماه پیشنهادات خود را جهت بازنگری مصوبه تولید بار اول اقلام راهبردی و تحریمی با هدف تعمیم حمایت‌های این آیین‌نامه برای توسعه مقیاس اقلام ساخت بار اول به مراجع ذی‌ربط ارایه نماید.

ماده ۱۷ - در راستای حمایت از تولید مواد و تجهیزات راهبردی (استراتژیک) حوزه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی و به منظور کاهش خطر (ریسک) تجاری سازی محصولات دانش بنیان، وزارت موظف است با همکاری معاونت و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و از طریق شرکت‌های بیمه و صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی صنعت نفت، با طراحی ساز و کار بیمه‌ای نوین، جبران خسارت‌های احتمالی ناشی از بکارگیری محصولات بیمه و صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی صنعت نفت، با طراحی ساز و کار بیمه‌ای نوین را تضمین نماید. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف دو ماه توسط وزارت نفت، با همکاری معاونت تهیه و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۸ - وزارت موظف است به منظور حمایت از تولید دانش بنیان و ایجاد اشتغال از طریق تکمیل زنجیره ارزش در صنعت نفت با ارائه تسهیلات تخفیف خوراک و همچنین مشوق‌های مرتبط با صادرات محصولات و خدمات دانش بنیان از طریق ساز و کار قانونی لازم اقدام نماید.

ماده ۱۹ - معاونت با همکاری وزارتخانه‌های نفت و صنعت، معدن و تجارت موظف است در راستای تولید پایدار، اشتغال‌آفرینی و افزایش ارزش‌آوری از تولید مواد شیمیایی و تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت، حداکثر ظرف دو ماه، ساز و کار قانونی تقویت زیر ساخت‌های صادرات کالاها و خدمات دانش بنیان صنعت نفت شامل ارائه تسهیلات صادرات، معافیت‌های مالیاتی و گمرکی، ایجاد مشارکت (کنسرسیوم)‌های صادراتی، بهره‌گیری از شبکه خدمات آزمایشگاهی دانش‌بنیان به منظور ارزیابی، اعتبار سنجی و ارتقای کیفیت محصولات این حوزه و پشتیبانی از تولیدکنندگان تجهیزات و مواد شیمیایی جهت اخذ استانداردها و گواهی‌نامه‌های بین‌المللی و ورود به فهرست بلند سازندگان و تأمین‌کنندگان (وندورلیست) خارجی تهیه و جهت سیر مراحل قانونی به هیئت وزیران ارایه نماید.

ماده ۲۰ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است بودجه لازم برای عملیاتی‌سازی این آیین‌نامه را در چهارچوب لایحه بودجه کشور پیش‌بینی و پس از ابلاغ در اختیار وزارت و معاونت قرار دهد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ ۱۴۰۱/۵/۹

ماده ۲۱- وزارت موظف است با همکاری معاونت ظرف سه ماه نسبت به تهیه و ابلاغ دستورالعمل ناظر به اعطای امتیازات و مشوق های لازم در راستای دانش بنیان شدن و یا توسعه دانش بنیانی به شرکت های بزرگ فعال در حوزه تحقیق و توسعه، فناوری و نوآوری صنعت نفت در چهارچوب قوانین و مقررات اقدام نماید.

ماده ۲۲- وزارت موظف است نسبت به کاهش مخاطرات زیست محیطی و تضمین سلامت نیروی انسانی مرتبط با اولویت استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان اقدام نماید.

ماده ۲۳- وزارت به تشخیص خود و با همکاری وزارت آموزش و پرورش و به منظور تأمین نیروی انسانی ماهر برای مناطق نفت خیز نسبت به احداث و تجهیز (۵۰) هنرستان فنی و حرفه ای در مناطق نفتی اقدام می نماید.

ماده ۲۴- به منظور تحقق ارتقای بهره‌وری هدف گذاری شده در این آیین نامه، وزارت موظف است شاخص های بهره‌وری متناسب را تا پایان تیرماه سال ۱۴۰۱ به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه و به تأیید سازمان مذکور برساند.

ماده ۲۵- وزارت موظف است در مقاطع زمانی سه ماهه گزارش اقدامات و عملکرد شاخص های بهره‌وری را به سازمان ملی بهره‌وری ایران ارائه و این سازمان پس از بررسی و تأیید گزارش ارتقای بهره‌وری مربوط به این آیین نامه را به سازمان برنامه و بودجه کشور جهت تخصیص اعتبار ارائه نماید.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.